

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.

Restaurátorský průzkum a záměr

Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči



Zhotovitel: BcA. Zdeněk Šmahel

č. licence: MK ČR č.j. 7131/96; MK ČR č.j. 32146/2017

Vaňkova 1336, Chrudim 537 01

DIČ: CZ7505053600; IČO: 65704771

Tel: 604 643 318

www.bingi75.eu


Bc. A. Zdeněk Šmahel
restaurování památek
Vaňkova 1336, 537 01 Chrudim
604 643 318 IČO: 657 04 771
DIČ: CZ7505053600

21.10. 2023

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.

I. ÚDAJE O AKCI

Objednatel: Římskokatolická farnost Dolní Dobrouč

561 02 Dolní Dobrouč

IČ: 47503092

P. Mgr. Pavel Mistr- Duchovní správce farnosti

Email: mistr.pavel@dihk.cz

Mobil: (+420) 733 741 362

Zhotovitel: BcA. Zdeněk Šmahel

č. licence: MK ČR č.j. 7131/96; MK ČR č.j. 32146/2017

Vaňkova 1336, Chrudim 537 01

DIČ: CZ7505053600; IČO: 65704771

Tel: 604 643 318

www.binqi75.eu

II. ÚDAJE O PAMÁTKĚ

KATALOGOVÉ ČÍSLO: 1000159424_0001

KRAJ: Pardubický kraj

OKRES: Ústí nad Orlicí

OBEC: Dolní Dobrouč

ČÁST OBCE: Horní Dobrouč

KATASTRÁLNÍ UZEMÍ: Horní Dobrouč

TYP: kostel

KATEGORIE: objekt

SLOH: baroko

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.

ANOTACE: Pozdně barokní venkovský jednolodní kostel z r. 1770, akcentovaný na vstupním průčelí rizalitem a věží z r. 1799. V interiéru se na klenbách zachovala ornamentální výmalba ze závěru 19. století se světeckými medailony a německými biblickými citáty.

HISTORICKÝ VÝVOJ: Pozdně barokní Kostel postaven r. 1770, věž r. 1799.

POPIS PAMÁTKOVÉ HODNOTY: Kostel sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči je hodnotným příkladem pozdně barokní církevní architektury z období druhé poloviny 18. století na Ústeckoorlicku. Stavba jako taková, umístěná na nevysokém návrší podél obce, se výrazným způsobem pohledově uplatňuje.

Popis kostela

Jednolodní stavba s půlkruhovým presbytářem, zevně polygonálně uzavřeným, se sakristií přistavěnou na severní straně a předsíní na jižní straně. V západním průčelí kostela mírně představená věž, tvořící v průčelí kostela rizalit. Zevně kostel čtyřosý (po třech segmentově uzavřených oknech v lodi, po jednom v presbytáři). Sedlová střecha, nad presbytářem trojboce zvalbená, krytá břidlicí. Nad lodí sanktusník s osmibokou lucernou a cibulovou střechou krytou plechem (původně šindel - ještě r. 1967), a na vrcholku s plechovou makovicí s křížem. Věž se stanovou střechou, krytá břidlicí, na vrcholku větší makovice s křížem. Nad průčelím na věži hodiny, v 1. patře věže okna zakončená půlkruhově, na třech stranách krytá okenicemi, s hladkým orámováním s klenákem ve vrcholu. Průčelí trojosé se segmentovým oknem nad vchodem, obdélnými okny po stranách, pod nimiž jsou niky s konchou se sochami sv. Petra a Pavla. Pod okrajem střechy obíhá podél celého kostela profilovaná kladí. Všechna okna jsou rámována hladkým pásem v omítce, jinak fasáda hladká bez výzdoby. Hlavní vstupní portál pravoúhlý, hladký.

Průzkum kamenného kříže u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči

Před vstupem do kostela po levé straně stojí v současné době torzo pomníku Ukřižovaného Krista. Je vidět spodní část přelomeného kříže s motivem Smrti (lebka a zkřížené kosti). Mohutný dynamicky – (barokně) prolamovaný základ s profilovanou římsou. V ose pomníku s brilantně kamenicky provedeným rokokovým reliéfem (s motive hořícího srdce) a postranními volutami. Průzkum povrchu pískovce odhalil pod biologickými depozity fragmenty starší dochované barevné vrstvy - hnědá voluta, šedá- kříž, okr- ústřední reliéf. Jemnozrný pískovec - reliéf Krista - světle bílé barevnosti. Hrubozrnější struktura pískovce odpovídá okrovému zbarvení (architektura pomníku). Pomník stojí na nestabilním podloží, schody jsou vyvrácené. Kříž přelomený v místech Kristových nohou.. Kříž je

přelomen i v místech rukou Krista (přelomeny všechny končetiny. Svatozář komplet prorezlá. Dále probíhající prasklina skrze pískovcový díl profilované římsy. Trhlina způsobena korozními procesy kovových čepů. Kovové jisticí spony - kramle na mnoha místech (schodů) chybí. Pouhým okem viditelné naklonění pomníku .

Doporučení

Torzo kříže před kostelem sv. J.Křtitele. Vzhledem k havarijnímu stavu pomníku, jak už statického založení, tak i přelomeného pískovcového kříže, zříceného na zem, (dočasně uloženém v hlavní lodi kostela, doporučuji provést komplexní restaurování demontovaného pomníku včetně nového založení základu a postupném osazení (po jednotlivých schodech na původní místo. Rozhodně nedoporučuji osazovat restaurovaný kříž na stávající pískovcové torzo pomníku.

Hlubková prasklina napříč pískovcovým prvkem profilované římsy vlivem koroze kovového trnu. Nutno rozebrat, zpevnit, lepit, nahradit kov za nerez. Podrobný popis v následné kapitole o konceptu restaurování. V případě požadavku zástupců NPÚ -vytesání nových doplňků do pískovce, nechť se k tomuto záměru vyjádří. Tento záměr uvažuje pouze o restaurování originálních prvků pomníku a vrácení originálů na původní místo.

V případě požadavku NPÚ provést lab. analýzu barevnosti popřípadě odebrání vzorků salinity. Což nepovažuji v tuto chvíli za důležité (neboť přednost má zajištění fragmentů odlomených pískovců a provedení rekonstrukce poškozeného pomníku. Barevná rekonstrukce nebude patrně záměrem ani se netvoří výkvěty a vlhké fleky.

Koncept -postupu restaurátorských prací, včetně použitých materiálů a technologických postupů.

- 1.Prekonsolidace (předzpevnění) nejvíce zvětralých míst před čištěním.
2. Demontáž pomníku, veškerých pískovcových prvků, revize všech zlomených částí.
3. Odvoz do ateliéru.
4. Čištění od prachových depozit, krusty a revize vysprávek – spár.
5. Biocidní ošetření zasažených pískovcových prvků pomocí přípravku BFA Remmers

6. Omytí nízkotlakou párou (v průběhu čištění bude brán zřetel na maximální zachování původní patiny kamene a všech případných dochovaných pozůstatků povrchových úprav)
7. Technologická pauza na snížení vlhkosti kamene
8. Vykopání základu, vytvoření betonové roviny (min 80cm pod založením 1. Schodu)
9. Konsolidace kamene povrchovým smáčením prostředkem na bázi etyl-esteru kyseliny křemičité fy Remmers (KSE 100,300,500).
10. Technologická pauza pro zesíťování zpevňovacího přípravku.
11. Postupné osazování pískovcových schodů (8 schodů) ve spádu (s vrchním schodem vytvoření roviny pro osazení základny pískovcového pomníku. Zajištění schodů kovovými sponami.
12. Lepení odlomených částí Ukřižovaného Krista a přelomeného kříže. (AKEMI, epoxidová pryskyřice)
13. Provedení plastických doplňků v umělém kameni, směsí s přídavkem hydraulických pojiv, probarvenou ve hmotě minerálními pigmenty fy Bayferrox se změkčením hmoty přidáním písku odpovídající barevnosti a zrnitosti (podle charakteru kamene v daném místě.
14. Technologická pauza pro stabilizaci plastických doplňků a spárování
15. Barevná retuš minerálními pigmenty fy Bayferrox rozpuštěnými v 3-5% roztoku přípravku Primal AC 35
16. Osazení jednotlivých dílů pomníku (kotvení na nerez čepy, spárování)
17. Preventivní hydrofobizace (Remmers SNL)
18. Závěrečná restaurátorská zpráva včetně fotografické a grafické dokumentace.

21.10. 2023



Bc. A. Zdeněk Šmahel
restaurování památek
Vaňkova 1336, 537 01 Chrudím
604 643 318 IČO: 657 04 771
DIČ: CZ7505053600

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.

V.Fotodokumentace



Torzo kříže před kostelem sv. J.Křtitele.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Detail kamenného kříže z publikace Dobroučské obrázky, J.Pecháček a Z.Pecháčková 2006.

Jedná se o historickou fotografii, neboť kříž je v torzálním stavu od roku 2003, kdy se zřítíl vlivem zvětralého pískovce a hlubkových trhlin a poryvů větru.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Torzo kříže před kostelem sv. J.Křtitele. Pouhým okem viditelné naklonění pomníku .

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Torzo kříže před kostelem sv. J.Křtitele. Barevné povrchové úpravy v porovnání s barevnou škálou.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Torzo kříže před kostelem sv. J.Křtitele. Hlubková prasklina napříč pískovcovým prvkem profilované římsy vlivem koroze kovového trnu. Nutno rozebrat, zpevnit, lepit , nahradit kov za nerez.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Motiv smrti. Lebka a zkřížené kosti.



Voluta se zbytky barevných vrstev.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Výška pískovcového torza pomníku cca 2,7m.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Detail opačného spádu schodiště.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Detail zříceného kříže se sochou ukřižovaného Krista, rozlomeného na více kusů.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Detail zříceného kříže se sochou ukřižovaného Krista, rozlomeného na více kusů.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Detail zříceného kříže se sochou ukřižovaného Krista, rozlomeného na více kusů. Rezavá svatozář.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Detail zříceného kříže se sochou ukřižovaného Krista, rozlomeného na více kusů.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Detail zříceného kříže se sochou ukřižovaného Krista, rozlomeného na více kusů.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Detail zříceného kříže se sochou ukřižovaného Krista, rozlomeného na více kusů.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.



Detail zříceného kříže se sochou ukřižovaného Krista, rozlomeného na více kusů.

a) Na 4 díly rozštěpený fragment kříže (vlivem roztržení kovové spony)

Rozpočet

Demontáž pomníku, veškerých pískovcových prvků, revize všech zlomených částí. (pomocí jeřábu uložení na nákladní vůz, odvoz do ateliéru.

Cena.....25.000,-Kč

Prekonsolidace (předzpevnění) nejvíce zvětralých míst před čištěním.

Cena.....5.000,-Kč

Čištění od prachových depozit, krusty a revize vysprávek – spár. Omytí nízkotlakou párou (v průběhu čištění bude brán zřetel na maximální zachování původní patiny kamene a všech případných dochovaných pozůstatků povrchových úprav)

Cena.....30.000,-Kč

Biocidní ošetření zasažených pískovcových prvků pomocí přípravku BFA Remmers

Cena.....1.000,-Kč

Vykopání základu, vytvoření betonové roviny (min 80cm pod založením 1. Schodu), odvezení zeminy.

Cena.....18.000,-Kč

Konsolidace kamene povrchovým smáčením prostředkem na bázi etyl-esteru kyseliny křemičité fy Remmers.

Cena.....20.000,-Kč

Postupné osazování pískovcových schodů (8 schodů) ve spádu (s vrchním schodem vytvoření roviny pro osazení základny pískovcového pomníku. Zajištění schodů kovovými sponami.

Cena.....32.000,-Kč

Lepení odlomených částí Ukřižovaného Krista a přelomeného kříže (epoxid, nerez kotvy)

Cena.....25.000,-Kč

Provedení plastických doplňků v umělém kameni, směsí s přídavkem hydraulických pojiv, probarvenou ve hmotě minerálními pigmenty fy Bayferrox se změkčením hmoty přidáním písku odpovídající barevnosti a zrnitosti (podle charakteru kamene v daném místě.

Restaurátorský průzkum a záměr. Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči.

Cena.....25.000,-Kč

Barevná retuš minerálními pigmenty fy Bayferrox rozpuštěnými v 3-5% roztoku přípravku Primal AC 35

Cena.....8.000,-Kč

Svatozář – odrezání, antikoroziční nátěry, mixtion, plátkové zlato 24k

Cena.....12.000,-Kč

Osazení na původní místo jednotlivých dílů pomníku (pomocí jeřábu, mobilní lešení, kotvení na nerez čepy, spárování)

Cena.....25.000,-Kč

Prevence proti srážkové vlhkosti - hydrofobizace celého povrchu.

Cena.....4.000,-Kč

Závěrečná restaurátorská zpráva včetně fotografické dokumentace. (PDF, 3x tisk)

Cena.....5.000,-Kč

Kamenný kříž s výjevem Ukřižování Krista u kostela sv. Jana Křtitele v Horní Dobrouči

Cena bez DPH.....235.000,-Kč

15%DPH.....35.250,-Kč

Cena bez DPH.....270.250,-Kč

V Chrudimi 21. 10 2023


Bc. A. Zdeněk Šmahel
restaurování památek
Vaňkova 1336. 537 01 Chrudim
604 643 318 IČO: 657 04 771
DIČ: CZ7505053600